

УДК 342.12

Павлов Д. М., доцент кафедри економіко-правових дисциплін НАВС, к.ю.н.

Мета, завдання та принципи адміністративно-правового регулювання природно-техногенної безпеки та цивільного захисту

У статті здійснено аналіз мети, завдань та принципів адміністративно-правового регулювання у сфері забезпечення безпеки природно-техногенної безпеки та цивільного захисту. Розглянуті особливості функціонально-організаційної структури природно-техногенної безпеки, досліджено основні спеціальні принципи правового регулювання у сфері цивільного захисту.

Ключові слова: правове регулювання, мета та завдання правового регулювання, принцип правового регулювання, цивільний захист, природна безпека, техногенна безпека, надзвичайна ситуація.

В статтю здійснено аналіз цілей, задач і принципів адміністративно-правового регулювання в сфері забезпечення безпеки природно-техногенної безпеки та захисту. Рассмотрены особенности функционально-организационной структуры природно-техногенной безопасности, исследованы основные специальные принципы правового регулирования в сфере гражданской защиты.

Ключевые слова: правовое регулирование, цель и задачи правового регулирования, принцип правового регулирования, гражданская защита, природная безопасность, техногенная безопасность, чрезвычайная ситуация.

The article analyzes the goals, objectives and principles of the administrative and legal regulation in the sphere of security natural and industrial safety and protection. The features of functional and organizational structure of the natural and man-made safety The basic principles of the special legal regulation in the sphere of civil protection.

Keywords: legal regulation, the purpose and objectives of the legal regulation, the principle of legal regulation, civil protection, natural security, technological safety, emergency situation.

Актуальність теми. Адміністративно-правове регулювання відносин у сфері природно-техногенної безпеки здійснюється з метою реалізації двох важливих функцій держави — правоохоронної та цивільного захисту (далі - ЦЗ). Фактично, в Україні сформована організаційна система публічного адміністрування та адміністративно-правового регулювання, що може бути визначена як «система забезпечення національної безпеки України». Її предметну основу становить державно-політична сфера — захист життєво важливих інтересів особистості, держави, суспільства від внутрішніх і зовнішніх загроз. При цьому державне управління оборонною сферою та національною безпекою України характеризується такими особливостями як виразне політичне спрямування, централізація управлінської вертикалі та застосування владного, імперативного методу, широке застосування примусових заходів та використання спеціальних правових режимів [1, с. 385-394].

Аналіз досліджень та публікацій. Питання правового регулювання ґрунтовно висвітлені, перш за все, у роботах представників теорії права — С.С. Алексеева, С.Д. Гусарєва, О.Ф. Скакун, П.М. Рабиновича, В.В. Копейчикова та ін.). Багато уваги питанням правового регулювання приділяють адміністративісти, зокрема В.Б. Авер'янов, А.І. Берлач, Ю.П. Битяк, В.К. Колпакова, О.В. Кузьменко, В.А. Ліпкан, М.В. Лошицький, Р.А. Калюжний та ін. Безпосередньо проблематиці адміністративно-правового регулювання відносин у сфері цивільного захисту присвячені наукові монографічні дослідження Ю.Ю. Азарова, І.Ф. Корж, О.О. Труша, А.С. Філіпенко, А.Г. Чубенка.

Метою статті є теоретико-правовий аналіз елементів адміністративно-правового регулювання природно-техногенної безпеки та цивільного захисту та розробка на цій основі пропозицій до законодавства.

Виклад основного матеріалу. Забезпечення природно-техногенної безпеки та реалізація державної функції цивільного захисту вимагає, в першу чергу, визначення цільової орієнтації цих процесів. Обрання конкретних цілей визначає динаміку процесу, його пріоритети. Характер і зміст цілей значною мірою визначають також соціальну спрямованість державного управління у сфері природно-техногенної безпеки та цивільного захисту. Як справедливо зазначив академік В.В. Цветков, “мета є найважливішою характеристикою процесу управління, його змістом. Власне задля досягнення певних цілей і здійснюється процес управління. Оскільки змістом управління є його мета, остільки зміст цілей управління становить його сутність” [2, с.31]. Це матиме визначальне значення і в ході оцінки ефективності роботи управляючих суб’єктів, оскільки ця оцінка передбачає співставлення фактично отриманих результатів з попередньо обраними цілями [3, с.23]. Ми погоджуємося також із А.С. Філіпенко з приводу того, що найважливішою характеристикою адміністративно-правового регулювання, змістом його елементів є мета, власне задля досягнення якої й здійснюється управління [4]. Тому, на нашу думку, лише правильне законодавче закріплення цілей системи цивільного захисту дозволить адекватно здійснювати оцінку ефективності діяльності відповідних суб’єктів управління щодо реалізації функції цивільного захисту.

Відповідно до чинного законодавства цивільний захист - це функція держави, яка здійснюється з метою захисту населення, територій, навколишнього природного середовища та майна від надзвичайних ситуацій (далі - НС) шляхом запобігання таким ситуаціям, ліквідації їх наслідків і надання допомоги постраждалим у мирний час та в особливий період. При цьому, як наголошують Г.В. Рева, В.К. Врублевський, В.П. Ксьонзенко та І.В. Мариніч, ЦЗ як система органів управління, сил і засобів, створених для практичного виконання завдань, пов’язаних із захистом населення і територій від НС у мирний та воєнний час, за сучасних умов набуває соціального значення і цільового спрямування на збереження життя і здоров’я кожного громадянина нашого суспільства і середовища його існування [5].

Мета породжує завдання. Завдання – це наперед визначений, регламентований для виконання обсяг роботи, справа, настанова, розпорядження виконати певне доручення [6, с. 40].

Забезпечення реалізації державної політики у сфері цивільного захисту здійснюється єдиною державною системою цивільного захисту (далі - ЄДСЦЗ), яка складається з функціональних і територіальних підсистем та їх ланок. Основними завданнями єдиної державної системи цивільного захисту є забезпечення готовності міністерств та інших центральних та місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, підпорядкованих їм сил і засобів до дій, спрямованих на запобігання і реагування на НС; забезпечення реалізації заходів щодо запобігання виникненню НС; інші завдання, визначені законом [7].

Ми маємо погодитися з А.С. Філіпенко з приводу того, що ЄДСЦЗ, вирішуючи завдання захисту населення і територій, забезпечення сталості економіки, підтримання і відновлення безпеки життєдіяльності особистості, суспільства і держави у надзвичайних ситуаціях, є одним з важливих елементів системи національної безпеки України, що підтверджують основні напрями державної політики з питань національної безпеки [4; 8]. При цьому за усіма ознаками, ЄДСЦЗ належить до систем надвідомчого

міжгалузевого управління [9, с. 3-6].

В адміністративному праві існують такі поняття, як «принципи», «цілі», «функції» та «методи», призначені для адміністративно-правового забезпечення та узгодження елементів будь-якої соціальної системи. У сукупності вони складають комплексний механізм управління соціально-організованою системою, головним призначенням якого, є «формування й посилення організаційного потенціалу суб'єктів управління» [10].

Забезпечення безпеки спирається на закономірності виникнення внутрішньої організації, функціонування і розвитку відповідної соціорегулятивної системи та її юридичних складових. Соціорегулятивними формами, які опосередковують прояви закономірності в організаційній діяльності, є її принципи [10]. Принцип взагалі (від латинського *principium* – початок, основа) – це основне вихідне положення якоїсь теорії, вчення, науки, світогляду, політичної організації. Вони формулюються людьми на основі пізнання закономірностей та досвіду практичної діяльності [11, с. 48].

Сучасні адміністративісти виділяють конституційні принципи (законності, пріоритету прав та свобод людини і громадянина, гуманізму, демократизму нормотворчості і реалізації прав) та організаційно-функціональні (підзвітність і підконтрольність державних органів, відкритості і прозорості, ефективності, неупередженості) [12, с. 13-16; 13, с. 36-40].

Найбільш розробленою вважається класифікація, яка поділяє принципи на такі види: а) структурно-цільові, що відображають закономірності, відносини і взаємозв'язки раціональної будови «дерева» цілей; б) структурно-функціональні, що характеризують закономірності, відносини і взаємозв'язки будови функціональної структури; в) структурно-організаційні, пов'язані із закономірностями, відносинами й взаємозв'язками побудови організаційної структури; г) структурно-процесуальні, які дають уявлення про основні (визначальні) закономірності, відносини і взаємозв'язки раціонального й ефективного ведення діяльності органів державної влади і місцевого самоврядування.

На основі розроблених Л.І Сопілко [10] підходів до дослідження принципів у сфері безпеки, можна сформулювати висновок про те, що до принципів побудови системи забезпечення природно-техногенної безпеки та цивільного захисту також слід віднести наступні.

По-перше, це принцип єдності, який має забезпечувати цілісність системи та узгодженість дій усіх державних галузевих служб, об'єднаних у державну систему забезпечення природно-техногенної безпеки.

По-друге, це лінійний принцип, сутність якого полягає в тому, що для забезпечення природно-техногенної безпеки кожний галузевий об'єкт підпорядковується лише одному власному галузевому суб'єкту, при цьому вплив здійснюється в межах компетенції останнього та з використанням усього арсеналу форм і методів управління об'єктом.

По-третє, це функціональний принцип, який означає, що організаційна структура будь-якої системи визначається, насамперед, основними функціями, виконання яких покладається на неї. У зв'язку з цим до структури системи забезпечення природно-техногенної безпеки повинні належати відповідні підрозділи, що спеціалізуються на виконанні однієї чи кількох споріднених функцій, але сукупність усіх окремих функцій галузевих служб та підрозділів має забезпечити більш повний стан природно-техногенної безпеки.

Наступний принцип забезпечення природно-техногенної безпеки - галузевий - реалізується у такій структурній будові соціальної системи, де однорідні за характером діяльності об'єкти закріплюються за відповідним органом забезпечення й утворюють певну сферу діяльності. У системі забезпечення природно-техногенної безпеки з

метою реалізації завдань і функцій, поставлених перед нею державою, об'єднуються відповідні галузеві підрозділи та служби.

Територіальний принцип відбивається у такій структурній будові, за якої державні органи здійснюють комплексне забезпечення безпеки на певних чітко окреслених територіях.

Принцип подвійного підпорядкування може належати як до принципів побудови системи забезпечення природно-техногенної безпеки, так і до принципу функціонування цієї системи.

Принцип системності передбачає, що суб'єкт забезпечення природно-техногенної безпеки під час вибору методів, форм і засобів впливу на об'єкт мусить ураховувати ті зміни, які відбуваються в середовищі, у межах якого функціонує й розвивається система. Зміни, які відбуваються у суспільстві, економічному, політичному та соціальному житті, мають впливати на розвиток і вдосконалення діяльності із забезпечення природно-техногенної безпеки [10]. За системного принципу будь-яка система (об'єкт) розглядається як сукупність взаємозв'язаних елементів, що мають вихід (ціль), вхід, зв'язок з зовнішнім середовищем, зворотний зв'язок [14, с.162–163]. Як зазначається в науковій літературі, “принцип системності передбачає тісно пов'язані, що здійснюються в рамках однієї спрямованості, дії різних органів управління. Це означає не звичайну координацію за допомогою погодження, а з'єднання дій в цілісну цільову програму, де окремі органи управління, їх завдання виступають як взаємопов'язані елементи, наділені своїм місцем і роллю у ході здійснення управлінського процесу” [15, с. 116]. На наше переконання, поряд з необхідністю застосовувати системний підхід як загальний метод дослідження та управління, а також системний аналіз як елементом системного підходу, доцільно було б у зв'язку з процесом проведення реформи сектору безпеки та оборони розглядати системність як принцип її здійснення.

До організаційних принципів функціонування системи забезпечення природно-техногенної безпеки слід віднести наступні: принцип диференціації та фіксування повноважень, принцип поєднання колегіальності та єдиноначальності, принцип взаємодії підрозділів та служб органів держави, принцип контролю, принцип раціональності, принцип забезпечення стійкості системи відносно зовнішнього середовища та принцип повноти та достовірності інформації.

Принцип диференціації та фіксування повноважень передбачає чітке визначення компетенції кожного органу та посадової особи. У системі забезпечення природно-техногенної безпеки завдання (провідні напрямки діяльності) органів виконавчої влади та їх структурних підрозділів визначаються відповідно до Кодексу цивільного захисту та інших законів України. На підставі цих законів мають розроблятися відповідні Положення, які б визначали правовий статус органу та організації або регламентували порядок здійснення певних дій у сфері природно-техногенної безпеки. Такі повноваження повинні фіксуватися у відомчих нормативних актах.

Принцип поєднання колегіальності та єдиноначальності передбачає існування двох форм здійснення владних повноважень.

Принцип взаємодії підрозділів та служб органів держави, що належать до системи забезпечення природно-техногенної безпеки має такий зміст.

Принцип контролю встановлює додержання заданих системі параметрів та проявляється в наступних завданнях, до яких належать: неухильне додержання законів і нормативних актів, що регламентують діяльність органів, які здійснюють забезпечення природно-техногенної безпеки, своєчасне та якісне виконання рішень, підвищення

дисципліни тощо [10]. Так, функцією контролю у системі забезпечення природно-техногенної безпеки наділено Кабінет Міністрів України, органи місцевого самоврядування, а функція відомчого контролю була надана МВС та ДСНС України.

Принцип раціональності полягає в тому, що цілі та завдання діяльності із забезпечення природно-техногенної безпеки повинні досягатися за найменших фінансових, ресурсних (сил та засобів) і часових витрат.

Принцип забезпечення стійкості системи відносно зовнішнього середовища полягає в тому, що стійкість та стабільність системи забезпечення природно-техногенної безпеки визначаються якістю стратегічного й оперативного регулювання, що призводить до найкращої пристосованості системи до змін у зовнішньому середовищі, в тому числі і несприятливих.

Принцип повноти та достовірності інформації [10].

Заслугує на увагу також запропоновані таким автором, як Ю.І. Соха, найважливіші методологічні принципи, яких необхідно дотримуватись, досліджуючи еколого-техногенні системи (ЕТС) [16]:

1. Принцип оптимальної простоти. Вирішення соціальних, екологічних і технологічних проблем повинно бути узгоджене з головною метою функціонування ЕТС, яке визначається соціумом. Воно має ґрунтуватися на точних даних щодо структури і характеру функціонування ЕТС і визначатися тими скерованими діями, які можуть бути використані.

2. Принцип соціальної відповідальності. Рекомендації експертів з проблем функціонування головних підсистем ЕТС повинні містити оцінку можливих соціальних втрат для окремих соціальних груп і ризиків, з якими була пов'язана реалізація пропозитивних рішень.

3. Принцип міждисциплінарності. ЕТС є різномірною системою, тому необхідно використовувати міждисциплінарні підходи, які повинні охопити одночасне функціонування соціальних, екологічних і технологічних процесів.

4. Принцип об'єктивності. Кожна підсистема ЕТС функціонує відповідно до об'єктивних закономірностей, що відображаються у поняттях "істинність", "адекватність", "оптимальність".

5. Принцип ієрархії цілей, цінностей і економічного реалізму. Будуючи комп'ютерні моделі, формування системи підтримки ухвалення рішень, виробляючи економічні рішення, слід зрозуміло формулювати або чітко уявляти (і за необхідності визначати) систему цінностей та ієрархію цілей, яку має ЕТС загалом.

6. Принцип аналізу систем, що постійно розвиваються. Під час дослідження багатьох явищ, насамперед у соціальній і техногенній підсистемах, властивості системи можуть значно змінюватися, що повинно стати предметом особливої уваги дослідників.

7. Принцип системного синтезу. В дослідженні функціонування ЕТС і будь-якої її підсистеми необхідно виявляти головні параметри структури і процеси, що обумовлюють динаміку в інтервалах часу, що визначаються метою дослідження [16].

Існують й інші класифікації принципів адміністративно-правового регулювання, які за великим рахунком незначно відрізняються один від одного, повторюючи, по суті вже названі нами істотні ознаки.

Найбільш припустимий для розкриття суті принципів адміністративно-правового регулювання захисту населення й територій від НС техногенного й природного характеру, їхній наступний поділ:

1) необхідно виділити загальні принципи адміністративно-правового регулювання

захисту населення й територій від НС, тобто ті принципи, які впливають на весь процес управління системою захисту населення й територій у даних умовах і є для нього основними, базовими;

2) варто мати на увазі, що існують і спеціальні принципи адміністративно-правового регулювання захисту населення й територій від НС, які визначають діяльність сил ЄДС НС в залежності від сфери виникнення НС (техногенні, природні, соціально-політичні та воєнні) і є найбільш суттєвими [4, с. 96-99].

Розглядаючи першу групу принципів адміністративно-правового регулювання захисту населення й територій від НС, було б правильним звернутися до вже досліджених раніше загальних принципів адміністративно-правового регулювання. Разом з тим варто мати на увазі, що умови, у яких доводиться діяти органам управління ЄДС НС, накладають певний відбиток як на суб'єкти адміністративно-правового регулювання, так і на прийняті ними рішення. Принципи визначають порядок із урахуванням особливостей цілей, завдань і функцій основний зміст й специфіку діяльності щодо адміністративно-правового регулювання силами та засобами в сфері захисту населення і територій від НС техногенного та природного характеру [4, с. 96-99].

Принцип достатності або «ціни» передбачає не тільки чисто економічні розрахунки витрат, немаловажне значення мають також моральний і політичний аспекти. У цьому випадку природне бажання домогтися намічених цілей із найменшими витратами. Однак, з одного боку, це прагнення пов'язане з можливістю порушення безперервності управління й збільшенням витрат, з іншого боку – нераціональні, надмірні витрати приводять до невиправданого розпилення ресурсів.

Принцип основної ланки передбачає використання основних сил та засобів ЄДС НС на найбільш важливих ділянках. Уміння визначити такі ділянки – завдання керівника.

Принцип гнучкості управління вимагає від керівника органу, який входить до ЄДС НС уміння оцінити реальну ситуацію й визначити, де він вправі додержуватися плану, а де тільки враховувати його, діяти в суворій відповідності зі змінами, що відбуваються в обстановці. Швидкість і гнучкість забезпечуються надійністю, оперативністю системи зв'язку й інформації, точністю й глибиною аналізу ситуації.

Принцип єдності й взаємозв'язку інформації передбачає у кожний конкретний момент часу об'єктивно відображати реальну оперативну обстановку.

Принцип наявності зворотних зв'язків припускає наявність у системі адміністративно-правового регулювання не тільки прямих зв'язків між всіма елементами системи. Але дуже важливо мати можливість швидкого корегування управлінського впливу, що значною мірою залежить від наявності зворотних зв'язків між елементами ЄДС НС [4].

На нашу думку, забезпечення природно-техногенної безпеки має базуватися також на наступних спеціальних принципах: принцип інтегральної оцінки небезпек (управління ризиком має здійснюватися на основі спеціально розробленої системи оцінки ризиків та охоплювати повний спектр існуючих у суспільстві небезпек) та принципі стійкості екосистем (антропогенний вплив повинен суворо обмежуватися і не перевищувати величин гранично допустимих навантажень на екосистемі).

Всі вище перераховані принципи адміністративно-правового регулювання захисту населення й територій від НС техногенного та природного характеру є теоретичною основою, яка впроваджується у норми чинного законодавства.

Висновки. Ми погоджуємося з думкою А.С. Філіпенко про те, що загальні й перераховані вище спеціальні принципи дозволяють поєднувати завдання, розв'язувані

суб'єктами адміністративно-правового регулювання захисту населення й територій від НС техногенного та природного характеру в єдиний механізм, оцінювати готовність всієї ЄДСЦЗ [4].

Слід згадати, що ст. 7 Кодексу цивільного захисту України містить перелік принципів здійснення цивільного захисту [7]. На нашу думку, передбачений Кодексом перелік має бути доповнений за рахунок включення до нього низки принципів, серед яких: пріоритет превентивних заходів безпеки; засноване на спеціальних освітніх програмах неухильне та свідоме дотримання громадянами правил поведінки та дій в умовах НС техногенного та природного характеру; обов'язковість завчасної реалізації заходів, спрямованих на запобігання виникненню НС техногенного та природного характеру та мінімізація їх негативних наслідків; урахування економічних, природних та інших особливостей територій і ступеня реальної небезпеки виникнення НС техногенного та природного характеру; максимально можливе, ефективне і комплексне використання наявних сил і засобів, які призначені для запобігання НС техногенного та природного характеру і реагування на них.

Крім того, процес реформування сектору безпеки та оборони в цілому та системи цивільного захисту зокрема, обов'язково повинен відбуватися із дотриманням вироблених наукою управління [17, с.124] принципів, до яких слід віднести: а) реалізм — політичний, фінансовий, організаційний, що означає не тільки точну характеристику ситуації, але й не менш точний прогноз наслідків реформування; б) науковість, як принцип, що полягає в обґрунтуванні доктринальними розробками, висновками, прогнозами заходів щодо підготовки і проведення реформи; в) законність — здійснення реформи легітимно, на базі і в межах чинного законодавства або і ширше — правової системи; г) практичність, що передбачає системний пошук оптимальних варіантів вирішення проблем реформи, вибір раціональних форм організації систем управління, управлінської праці і ін.; д) демократизм, який полягає в широкому обговоренні питань, залученні до реформи громадськості [17, с. 124]; є) послідовність, який передбачає наявність чітко визначених цілей та способів їх досягнення.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Адміністративне право України: Підручник: За заг. ред. д.ю.н., проф. Коломоєць Т.О. — Київ: „Істина”, 2008. — 457 с. — с. 385-394.
2. Цветков В.В. Державне управління: основні фактори ефективності (політико-правовий аспект). - Х.: Видавництво “Право”, 1996. - 164с.
3. Цветков В.В. К вопросу об эффективности и качестве управления // Советское государство и право. - 1980. - №6. - с. 23.
4. Філіпенко А. С. Адміністративно-правове регулювання захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру : дис. ... канд. юрид. наук : номер 12.00.07 / Філіпенко Анастасія Сергіївна — Ірпінь, 2008. — 284 с.
5. Український соціум: загрози екстремальних ситуацій : моногр. / [Рева Г. В., Врублевський В. К., Ксьонзенко В. П., Мариніч І. В.] / за ред. В. К. Врублевського. — К. : Інформ.-видав. центр «Інтелект», 2003. — 432 с.
6. Словник української мови. / [під ред. Білодід І.К. та ін.] — К.: Наукова думка, 1973. Т. 4. — 1973. — 840 с. — с. 40.
7. Кодекс цивільного захисту — [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://www.mns.gov.ua/content/reg_acts.html
8. Про основи національної безпеки України: Закон України від 19 червня 2003 р. № 964-IV // Офіційний вісник України — 2003. — № 29. — Ст. 1433.
9. Колпаков В.К.Адміністративне право України: [підручник] / В.К. Колпаков. — [2-ге вид., допов.]. — К.: Юрінком Інтер, 2000. — 752 с.

10. Сопільник Л.І. Принципи, функції та методи адміністративно-правового забезпечення безпеки дорожнього руху в Україні [Електронний ресурс] / Л. І. Сопільник // Наукові записки Львівського університету бізнесу та права. - 2014. - № 12. - С. 96-100. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Nzlubp_2014_12_25.pdf
11. Сущенко В.Д., Присяжний С.В., Коваленко О.І. — Київ: Національна академія внутрішніх справ України, 1999. — 352 с.
12. Забарвний Г.Г. Адміністративне право України: [навчальний посібник] / Забарвний Г.Г., Калюжний Р.А., Шкарупа В.К. — К.: Вид. Паливода А.В., 2003. — 212 с.
13. Ткач Г. Сучасні принципи адміністративного права та їх концептуальне значення для оновлення змісту українського адміністративного права / Г. Ткач // Законодавство України. Науково-практичні коментарі. — 2006. — № 8. — С. 34-40.
14. Реформування державного управління в Україні: проблеми і перспективи / Кол. авторів.; наук.кер. В.В. Цветков. - К.: Оріяне, 1998. - 364с.
15. Плїшкін В.М. Теорія управління органами внутрішніх справ: Підручник для слухачів і курсантів вищих закладів освіти МВС України / Ю.Ф.Кравченко(ред.).-К.: НАВСУ, 1999.-701с.С.116
16. Соха Ю. І. Системний підхід і проблеми моделювання природно-техногенної безпеки / Ю. І. Соха // Вісник Національного університету "Львівська політехніка". — 2012. — N727: Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення і проблеми розвитку. — С. 440-448.
17. Теоретичні засади адміністративної реформи в Україні // Правова держава. Інститут держави і права ім. В.М.Корецького НАН України. — Щорічник наукових праць. — К., 1996. — Вип.7. - с. 124.

УДК 342.21

Харчук Р. С., к.ю.н., нотаріус,
Київський міський нотаріальний округ

Теоретико-правова характеристика міжнародного механізму забезпечення прав людини

Статтю присвячено визначенню теоретико-правової характеристики сучасного міжнародного механізму забезпечення прав людини з урахуванням останніх змін в органах захисту прав людини. Особливу увагу приділено аналізу конвенційних та неконвенційних органів захисту прав людини. Досліджено повноваження вказаних органів й рівень ефективності їх правозахисної діяльності.

Ключові слова: забезпечення прав людини, міжнародний механізм, права людини, правотворча діяльність, правотворчість.

Стаття посвящено определению теоретико-правовой характеристики современного международного механизма обеспечения прав человека с учетом последних изменений в органах защиты прав человека. Особое внимание уделено анализу конвенционных и неконвенционных органов защиты прав человека. Исследовано полномочия указанных органов и уровень эффективности их правозащитной деятельности.

Ключевые слова: обеспечение прав человека, международный механизм, права человека, правотворческая деятельность, правотворчество.

The article is devoted to the theoretical definition of the legal characteristics of modern international human rights mechanisms, taking into account recent changes in the organs of protection of human rights. Particular attention is paid to the analysis of conventional and non-conventional human rights bodies. Studied the powers of these bodies and the level of efficiency of their human rights activities.

Keywords: promotion of human rights, international mechanisms, human rights, law-making, law-making.